

Turinys

1. Vizija, misija ir strategija.....	1
2. Struktūra, taisyklės ir kitos demokratinės procedūros.....	1
3. Kompetencijos, sąžiningumas ir etikos normos	2
4. Atskaitomybė, skaidrumas ir valdymas	3
5. Solidarumas ir vystymas.....	4
6. Sportininkų įtraukimas, dalyvavimas ir rūpinimasis	4
7. Bendravimas su vyriausybe išlaikant nepriklausomumą.....	5

1. Vizija, misija ir strategija

1.1. Vizija – organizacijos vizija ir tikslai turi būti aptarti, iškomunikuoti ir aiškiai pateikti

1.2. Misija –

1.2.1. Sporto šakos vystymas ir populiarinimas

1.2.2. Sporto vertybių skleidimas

1.2.3. Varžybų organizavimas

1.2.4. Sąžiningos kovos užtikrinimas

1.2.5. Narių ir ypatingai sportininkų apsauga

1.2.6. Solidarumas

1.2.7. Sąveika su aplinka

1.3. Strategija –

1.3.1. Turi atitikti organizacijos viziją ir keičiantis aplinkybėms reguliariai peržiūrima

1.3.2. Turi būti patvirtinta aukščiausių organizacijos valdymo organų

2. Struktūra, taisyklės ir kitos demokratinės procedūros

2.1. Struktūra

2.1.1. Visų sporto organizacijų pagrindas turi būti narystė pagal šalyje galiojančius įstatymus

2.1.2. Sporto organizacijas gali sudaryti juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie ir sudaro organizaciją

2.1.3. Suinteresuotosios pusės apima visus organizacijos narius, kurie ją sudaro ir išoriniai subjektai, kurie yra įtraukti ir susiję su organizacija

2.2. Aiškus reglamentas

2.2.1. Visi reguliavimai (įstatatai, procedūros) turi būti aiškūs, skaidrūs, paskelbti ir prieinami

2.2.2. Aiškios procedūros / reglamentas leidžia suprasti, numatyti ir padeda valdyti

2.2.3. Turi būti aiškiai išdėstyta ir procedūrų keitimo tvarka

2.3. Valdymo organai

2.3.1. Valdybos dydis turi būti adekvatus organizacijos dydžiui

2.3.2. Uždaviniai ir atsakomybės turi būti išdėliotos valdymo dokumentuose, pareigybinuose nuostatuose

2.3.3. Esant poreikiui valdymo organai turi kurti / sudaryti pakomitečius su specifine paskirtimi ir uždaviniais

2.3.4. Rinkimų procedūra turi būti tokia, kad valdymo organų nariais taptų kompetentingi asmenys ir garantuotų aukštos kokybės gerąjį valdymą

- 2.4. Atstovaujantys valdymo organai
  - 2.4.1. Valdybos nariai turi atstovauti visiems organizacijos nariams, ypatingai moterims ir sportininkams
  - 2.4.2. Atitinkamas dėmesys ir apsauga turi būti kreipiama mažumų grupėms
- 2.5. Demokratiniai procesai
  - 2.5.1. Rinkimai turi būti aiškūs, skaidrūs ir pagal numatytas taisykles.
- 2.6. Atitinkamų organų kompetencijos
  - 2.6.1. Numatytos funkcijos kiekvienam valdymo organui – asamblėjai, valdybai, komitetams
  - 2.6.2. Pusiausvyra tarp organų atsakomybės valdant, prižiūrint ir kontroliuojant sporto organizaciją
  - 2.6.3. Patikrinimų, audito taisyklės
- 2.7. Sprendimų priėmimas
  - 2.7.1. Kiekvienas narys turi teisę išreikšti savo nuomonę darbotvarkėje numatytais klausimais
  - 2.7.2. Nariai turi teisę balsuoti
  - 2.7.3. Prieš priimant sprendimus valdybos nariai turi būti įsitikinę, kad gavo pilną informaciją sprendžiamu klausimu
  - 2.7.4. Organizacijos vadovai turi reguliariai susitikinėti ir vykdyti savo pareigas ir įsipareigojimus
- 2.8. Interesų konfliktas
  - 2.8.1. Sprendimus priimančiai turi būti nešališki ir nepriklausomi savo sprendimais
  - 2.8.2. Asmeniškai ar kitais būdais susiję su sprendžiama problema turi nusišalinti nuo sprendimo priėmimo
  - 2.8.3. Turi būti numatytos atitinkamos procedūros, kurios padėtų išvengti konfliktų šiuo klausimu
- 2.9. Administracijos darbuotojų rinkimas arba atnaujinimas
  - 2.9.1. Trukmė turi būti numatyta iš anksto (pvz., keturiems metams)
  - 2.9.2. Reikėtų skatinti naujų kandidatų atsiradimą
- 2.10. Sprendimai ir atšaukimai (apeliacijos)
  - 2.10.1. Kiekvienas narys, paliestas tam tikro sprendimo turi turėti teisę kreiptis dėl jo peržiūrėjimo per nepriklausomus organus
  - 2.10.2. Kai sprendimas priimamas prieš narį, būtina kreipti dėmesį į sprendimo priėmimo skaidrumą ir privatumo apsaugą

3. Kompetencijos, sąžiningumas ir etikos normos

- 3.1. Valdybos narių kompetencija
  - 3.1.1. Jie turi būti pasirenkami pagal savo gebėjimus / meistriškumą, kompetencijas, kokybę, vadovavimo įgūdžius, patirtį, gebėjimą integruotis
  - 3.1.2. Esant būtinumui pasitelkti išorinius ekspertus
- 3.2. Parašo įgaliojimas
  - 3.2.1. Gerasis valdymas taiko tinkamą finansų valdymą
  - 3.2.2. Vengiant nesusipratimų dėl valdybos narių įgaliojimų pasirašant dokumentus, būtina nustatyti taisykles, jas patvirtinti ir jų laikytis
  - 3.2.3. Būtina vengti neįgaliotų pasirašinėjimų ant dokumentų
- 3.3. Sudėtinis valdymas, bendravimas ir koordinavimas
  - 3.3.1. Geras sudėtinis bendravimas gerina sporto organizacijos naudą
  - 3.3.2. Geros informacijos sklaida organizacijoje užtikrina tarpusavio ir narių supratimą ir leidžia laiku priimti tinkamus sprendimus
  - 3.3.3. Gera darbo atmosfera, sąlygos ir motyvacija yra būtini gerai organizacijos veiklai

- 3.4. Rizikos valdymas
  - 3.4.1. Nustatyti galimas organizacijos rizikas
  - 3.4.2. Įvertinti riziką
  - 3.4.3. Valdyti riziką
  - 3.4.4. Stebėti riziką
  - 3.4.5. Iškelti į viešumą
- 3.5. Vadovybės (administracijos vadovai) narių skyrimas
  - 3.5.1. Lyderystė yra aukščiau valdymo
  - 3.5.2. Dauguma vadovaujančių narių turi būti profesionalai
  - 3.5.3. Kandidatai turi turėti profesionalias kompetencijas ir nepriekaištingą istoriją
  - 3.5.4. Rinkimai / skyrimas turi būti paremtas aiškiais kriterijais
- 3.6. Etikos kodas
  - 3.6.1. Tobulinti, pritaikyti ir taikyti etikos principus ir taisykles
  - 3.6.2. Etikos taisyklės turi atitikti TOK etikos kodeksą
  - 3.6.3. Stebėti etikos principų ir taisyklių taikymą

4. Atskaitomybė, skaidrumas ir valdymas

- 4.1. Atskaitomybė
  - 4.1.1. Visi asmenys, nesvarbu ar išrinkti, ar paskirti turi būti atskaitingi nariams
  - 4.1.2. Vadovybos nariai turi būti atskaitingi generalinei asamblėjai
  - 4.1.3. Vadovybė (administracijos vadovai) turi būti atskaitinga valdybos nariams
  - 4.1.4. Visi darbuotojai turi būti atskaitingi vadovybei
- 4.2. Procesai ir mechanizmai
  - 4.2.1. Turi būti priimti atitinkami atskaitomybės standartai ir procedūros
  - 4.2.2. Aiškūs ir pamatuojami siekiai ir tikslai turi būti numatyti organizacijai, valdybai, vadovybei ir personalui. Taip pat įrankiai įvertinimui
- 4.3. Skaidrumas ir bendravimas
  - 4.3.1. Informacija apie finansus turi būti aiškiai pateikta nariams, suinteresuotoms pusėms ir visuomenei
  - 4.3.2. Tai turi būti daroma kasmet
  - 4.3.3. Informacija turi būti pateikiama nuosekliai
- 4.4. Medžiaga apie finansus – taikytina teisės aktai, taisyklės, procedūros ir standartai
  - 4.4.1. Sąskaitos atidaromos remiantis pritaikoma teise ir „tikru ir teisingu požiūriu“ principui
  - 4.4.2. Būtina laikytis tarptautinio pripažinimo tvarkos / reglamento / standartų
  - 4.4.3. Kiekvienais metais nepriklausomas auditas turi įvertinti finansinius dokumentus
  - 4.4.4. Atsiskaitymas ir finansiniai dokumentai turi vykti reguliariai
  - 4.4.5. Informacija apie atlyginimą ir administracijos vadovų finansų tvarkymas turi taip pat būti pateikti kasmetinėje ataskaitoje
  - 4.4.6. Turi būti numatytos taisyklės valdymo organų apmokėjimui
  - 4.4.7. Taisyklės turi būti aiškios ir skaidrios
- 4.5. Vidinio valdymo sistema
  - 4.5.1. Turi būti sukurti finansinių procesų ir veiksmai vidinis valdymas
  - 4.5.2. Atitikties sistemos kūrimas, dokumentų saugojimo taisyklės ir apsaugos sistemos informacija turi būti skatinama
  - 4.5.3. Vidinio valdymo sistemos struktūra turi priklausyti nuo svarbumo ir organizacijos dydžio
  - 4.5.4. Turi būti sudaryti audito komitetai

4.6. Švietimas ir rengimas

- 4.6.1. Turi būti sudaryti supažindinimo / priėmimo į organizaciją, tam tikroms pareigoms programa naujiems nariams, personalui, savanoriams ir valdybos nariams
- 4.6.2. Turi būti numatytas nuolatinis švietimas ir valdybos narių, savanorių ir darbuotojų rengimas
- 4.6.3. Skatinti savęs tobulinimą

5. Solidarumas ir vystymas

5.1. Lėšų paskirstymas

- 5.1.1. Sportui skirtos lėšos turi būti paskirtos sportui ir jo vystymui, padengus visas su sportu susijusias išlaidas
- 5.1.2. Turi būti paskirstyta naudingai ir sąžiningai
- 5.1.3. Finansų sąžiningas paskirstymas prisideda prie pusiausvyros išlaikymo ir varžybų patrauklumo
- 5.1.4. Būtina aiški ir skaidri lėšų skirstymo politika

5.2. Nešališkumas

- 5.2.1. Lėšos turi būti skirstomos teisingai
- 5.2.2. Nešališkumas turi būti sustiprintas
- 5.2.3. Reikia skatinti teisę dalyvauti varžybose ir atitinkamu lygmeniu užtikrinti sportininkų tinkamumą
- 5.2.4. Reikia sudaryti galimybes organizuoti didelius sporto renginius
- 5.2.5. Būtinai renginio vietos pasirinkimo kriterijai

6. Sportininkų įtraukimas, dalyvavimas ir rūpinimasis

6.1. Sportininkų ir vadovybės teisė ir jų pritraukimas dalyvauti Olimpiniame judėjime

- 6.1.1. Turi būti apsaugota sportininkų teisė dalyvauti varžybose
- 6.1.2. Sporto organizacijos turi susilaikyti nuo bet kokios diskriminacijos
- 6.1.3. Sporto organizacijose turi būti girdimas sportininkų balsas

6.2. Sportininkų apsauga

- 6.2.1. Turi būti imtasi tam tikrų priemonių, kad apsaugoti jaunuosius sportininkus
- 6.2.2. Sportininkai turi būti apsaugoti nuo nesąžiningo verbavimo ir agentų
- 6.2.3. Šiuo klausimu turi būti bendra ir kryptinga veikla su vyriausybinėmis organizacijomis
- 6.2.4. Visos organizacijos turi būti priėmusios elgesio kodeksą

6.3. Sveikata

- 6.3.1. Sporto organizacijos turi turėti sportininkų sveikatą saugančias ir riziką mažinančias taisykles

6.4. Kova prieš dopingą

- 6.4.1. Sporto organizacijos turi laikytis anti-dopingo taisyklių ir kovoti prieš dopingą
- 6.4.2. Negali būti jokio toleravimo dopingo naudojimo atvejams
- 6.4.3. Sporto organizacijos turi apsaugoti sportininkus nuo dopingo taikydami prevencijos ir šveitimo programas

6.5. Draudimas

- 6.5.1. Draudimas mirties ar sunkios traumos atveju yra rekomenduojamas sportininkams, o jauniems sportininkams – privalomas
- 6.5.2. Esant galimybei bet kur ir bet kada, sportininkai turi būti aprūpinti ir socialiniu draudimu
- 6.5.3. Profesionaliems sportininkams būtinas specialus draudimas
- 6.5.4. Sporto renginių organizatoriai turi pasirūpinti atitinkamu draudimu

- 6.6. Sąžiningumas ir sąžininga kova
  - 6.6.1. Tai pagrindiniai varžybų elementai
  - 6.6.2. Tai sporto dvasia
  - 6.6.3. Būtina skatinti sporto vertybes ir draugystę
  - 6.6.4. Vengti / apsaugoti nuo lažybų / susitarimų
- 6.7. Sportininkų išsilavinimas ir karjeros valdymas
  - 6.7.1. Turi būti kuriamos ir tobulinamos „Sportas ir Studijos“ programos
  - 6.7.2. Reikia skatinti Karjeros valdymo programas
  - 6.7.3. Profesionalius sportininkus rengti / perkvalifikuoti naujai veiklai po jų sportinės karjeros

7. Bendravimas su vyriausybe išlaikant nepriklausomumą

- 7.1. Bendravimas, koordinavimas, konsultacijos
  - 7.1.1. Sporto organizacijos turi koordinuoti / derinti savo veiksmus su vyriausybės atstovais
  - 7.1.2. Bendradarbiavimas su vyriausybe yra būtinas sporto veiklos rėmuose
  - 7.1.3. Tai geriausias būdas siekiant išsaugoti sporto organizacijų autonomiją
- 7.2. Papildoma misija
  - 7.2.1. Vyriausybės, sudarančios Olimpinių judėjimą, kitos sporto organizacijos ir suinteresuotosios pusės turi ir papildomą misiją ir turi dirbti kartu, siekiant tų pačių tikslų
- 7.3. Sporto autonomijos išlaikymas ir apsauga
  - 7.3.1. Turi būti užtikrinta tinkama pusiausvyra tarp vyriausybių, Olimpinių judėjimo ir sporto organizacijų